

Innst. 219 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:24 S (2016–2017)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om vern av Norges siste villmarker

Til Stortinget

Bakgrunn

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om vern av Norges siste villmarksområder.
2. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til tiltak for en nullvisjon for ødeleggelse av inngrepsfri natur og legge frem forslag til nye retningslinjer for forvaltning av slike områder.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Per Rune Henriksen, Anna Ljunggren, Audun Otterstad og Terje Aasland, fra Høyre, Tina Bru, Odd Henriksen, Eirik Milde og Torhild Aarbergstø, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingunn Gjerstad og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Representantforslag 24 S (2016–2017) fra stortingsrepre-

sentant Rasmus Hansson om vern av Norges siste villmarker, der det foreslås å be regjeringen legge fram et forslag om vern av Norges siste villmarksområder, samt legge frem forslag til tiltak for en nullvisjon for ødeleggelse av inngrepsfri natur.

Komiteen deler forslagsstillers bekymring over at det globale naturmangfoldet er vesentlig redusert, og at tilstanden for økosystemer mange steder er blitt dårligere enn før. Selv om situasjonen i Norge på mange områder er mer positiv, har vi også våre utfordringer. FNs generalforsamling vedtok høsten 2015 at tapet av naturmangfold skal stanses både på land og i havet, og komiteen vil påpeke at vi har et selvstendig ansvar for å nå de målene Norge politisk har forpliktet seg til i FN.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser til behandlingen av Meld. St.14 (2015–2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold, der det ble gjort flere vedtak som berører de spørsmålene som reises i representantforslaget, og som følger opp våre internasjonale forpliktelser:

- «1. Stortinget ber regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet.
2. Stortinget ber regjeringen klargjøre hva som er god tilstand og hvilke arealer som er å regne som forringende økosystemer, og trappe opp arbeidet med å bedre tilstanden i økosystemene, med sikte på at 15 pst. av de forringede økosystemene skal være restaurert innen 2025.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere kvalitetsnormer for økosystemer som en del av utviklingen av nye forvaltningsmål.
4. Stortinget ber regjeringen utarbeide en kvalitetsnorm for villrein, og vurdere kvalitetsnorm

for flere utvalgte arter.

5. Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet med et økologisk grunnkart for Norge med naturtyper, arter og landskapstyper.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at statsråden i sitt svarbrev til komiteen, datert 20. januar 2017, varsler at han har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å utrede nærmere hvilke behov det er for en bedre ivaretagelse av økologiske sammenhenger, og hvordan slik ivaretagelse kan gjøres. Miljøverdiene i større sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep vil være en sentral del av en slik utredning, og dette flertallet ser fram til en videre oppfølging fra regjeringen når resultatene foreligger.

Komiteen vil peke på at ordningen med frivillig skogvern fungerer godt, frivillig skogvern gir vern med høy faglig kvalitet, og ordningen gir effektiv bruk av bevilgningen til skogvern. Statsråden har i sitt svarbrev til komiteen pekt på at viktige skogområder knyttet til områder med lite omfang av tekniske inngrep, er arealer som raskt kan vurderes for frivillig vern når naturverdiene er truet av skogsveibygging, hogst eller andre skogbrukstiltak. Komiteen er enig i disse vurderingene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser til at skog er Norges mest artsrike naturtype. Nesten halvparten av de truede artene lever i skog, men totalt sett har det ikke vært en forverring i situasjonen de siste årene.

Flertallet viser til Meld. St.14 (2015–2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold, der det ble satt 3 hovedmål for bevaring av naturmangfoldet. Ett av disse var at naturområder som viser variasjonsbredden i norsk natur, det vil si et «representativt utvalg», skal bevares. Flertallet forventer at de fylkesvise prosessene for suppleringsvern som nå er igangsatt, tar høyde for behovet av vern av urørt natur, særlig i lavtliggende områder.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at 17,1 pst. av landarealet i Norge allerede er vernet. Det er etter dette medlems oppfatning ikke behov for noe omfattende nytt vern av den typen som foreslås i representantforslaget. Dette medlem har merket seg at forslaget blant annet peker på områder i Indre Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark som villmarkspregede områder, som bør være aktuelle for vern. Dette medlem vil understreke at disse områdene i århundrer har vært bosted og base for næringsutøvelse for samisk kultur. Å bru-

ke begrepet «villmarker» om disse områdene synes noe søkt; mye av dette er i realiteten et levende samisk kulturlandskap.

Dette medlem mener hele indikatoren (INON, Inngrepsfri natur) er kunstig og lite treffende. Selv om vi har fått mer oppdyrking, bygging av hus og veier, så var det for 100 år siden lite veier, men også lite villmark. Så å si hele skogarealet var tatt i bruk, skogen var glissen, og den intensive utnyttelsen av skogressursene fram til rundt 1900 førte til lite artsmangfold. Siden den gang viser systematisk overvåking av skogtilstanden at det har blitt stadig mer av livsmiljøet som er viktig for biologisk mangfold i skogen.

Dette medlem vil understreke at behovet for å opprettholde artsmangfold er viktig og fortjener stor oppmerksomhet. Den økologiske tilstanden i norsk skog og dermed situasjonen for arter med spesielle krav til livsmiljø er blitt stadig bedre. Kvaliteter for biologisk mangfold som arealet av gammel-skog, mengden av død ved i skog, grove gamle trær og lauvskog er blitt betydelig økt de siste tretti årene. Det har blitt både flere arter og større populasjoner av arter i norsk skog. Dette medlem kan på denne bakgrunn ikke se at det vil være nødvendig å verne såkalte villmarker eller sette noe mål om vern av f.eks. 10 pst. av norsk skog.

Dette medlem er sterkt bekymret for utviklingen av artsmangfold i kulturlandskapet. Redusert beiting som følge av nedlagt jordbruksvirksomhet og økende antall rovdyr utgjør en stor trussel mot det biologiske mangfoldet i kulturlandskapet. For å ivareta dette artsmangfoldet er det en aktiv bruk av utmarka til beiting og en helt annen rovdyrpolitikk som vil være det gode svaret, ikke mer vern.

Dette medlem viser for øvrig til Senterpartiets merknader i Innst. 294 S (2015–2016).

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at inngrepsfrie områder, INON, er definert som områder beliggende en kilometer eller mer (i luftlinje) unna tyngre tekniske inngrep. Områdene er inndelt i tre soner basert på avstand til nærmeste inngrep. Disse medlemmer viser til at regjeringen har slått fast at INON ikke skal være et direkte styrende kriterium i regelverk og veiledere. Ved revisjoner av slike dokumenter vil INON bli tatt ut som et direkte styringssignal for arealbruken. Disse medlemmer er uenig i regjeringens beslutning, og mener INON må brukes ved vurdering av miljøverdi og være et direkte styringssignal for arealbruken.

Disse medlemmer viser til at det er behov for en nasjonalparkplan for å sørge for at vi ivaretar

våre nasjonale verneverdier, og mener regjeringen bør igangsette et slikt arbeid.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Fylkesmannen har lav terskel for å fremme innsigelser mot inngrep i villmarkspreget natur.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne understreker at det allerede eksisterer flere virkemidler for å verne verdifull natur som kan brukes mer aktivt. Ca. 40,5 prosent av de villmarkspregede områdene er allerede vernet som nasjonalpark, mens ytterligere 6,5 prosent er omfattet av andre typer vern. De gjenværende 53 prosentene har i dag meget svak beskyttelse. Disse medlemmer viser til at denne beskyttelsen har blitt ytterligere svekket under den sittende regjeringen. Disse medlemmer viser til at i Sundvolden-erklæringen skriver regjeringen at de vil utvikle 'inngrepsfrie naturområder' (INON) som verktøy i arealpolitikken». Disse medlemmer viser til at den sittende regjeringens politikk for vern av villmark dermed er et tydelig brudd med politikken som ble ført av blant annet regjeringen Bondevik II. I stortingsmeldingen Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand fra mars 2005, står det blant annet at:

«Det er viktig å sikre tilstrekkelige arealer til at arter kan bevege seg fritt mellom verneområdene. Tapet av slike områder må stanses. INON skal fortsatt være et viktig verktøy for å sikre inngrepsfrie områder som er av betydning for blant annet friluftsliv og biologisk mangfold.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge naturverdiene i de siste villmarkspregede områdene i Norge for å komme med forslag til hvordan disse skal sikres, samt restaurere områder der man har gjort tekniske inngrep, slik at man kan øke naturverdiene i disse områdene.»

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre forbudet mot subsidiering av skogsbilveier inn i villmarkspregede områder.»

«Stortinget ber regjeringen sikre en betydelig heving av terskelen for naturinngrep i inngrepsfri natur.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne vil peke på at villmarkspreget og urørt natur har en rekke verdier som må beskyttes:

- Å stanse tapet av urørt natur og sammenhengende villmarksområder er derfor avgjørende for å sikre overlevelsen til jordas mangfold av dyr, planter og økosystemer. I løpet av de siste 40 årene har antallet ville dyr som lever på landjorda blitt halvert.
- Bevaring av villmarksområder er også viktig for å ta vare på opplevelsesverdiene og friluftsverdiene knyttet til å ferdes i urørt natur.
- Norge er også et av de landene i Europa som fortsatt har betydelige villmarksområder. Norge har derfor et internasjonalt ansvar for å ta vare på disse områdene. Slike områder gir også store muligheter til å videreutvikle Norge som et attraktivt mål for natur- og opplevelsesturisme. Utilgjengeligheten, villmarkspreget og fraværet av tekniske inngrep er en stadig sjeldnere kvalitet, som utgjør et stort uutnyttet potensial for norsk reiseliv og for en type turisme som kan gi stor verdiskapning og mange arbeidsplasser i fremtiden.
- Forvitringen av de siste villmarkene fører til at et viktig sammenlikningsgrunnlag forsvinner for fremtidens forskere. Uten inngrepsfrie naturområder forsvinner også muligheten til å måle kvaliteten og tilstanden til et økosystem ved å sammenlikne det med intakt natur der dyr får leve uten jevnlig forstyrrelser.

Dette medlem vil understreke at regjeringen gir uttrykk for mange gode ønsker på vegne av norsk natur, men svært få forpliktende målsettinger eller ambisjoner. Dette medlem viser til at den gjenværende villmarkspregede naturen i dag utgjør bare 11 prosent av Norge, og at de gjenværende områdene blir litt mindre for hvert tiår som går.

Dette medlem vil peke på at områder som Femundsmarka, Hedmarksvidda, Varangerhalvøya, Breheimen, Jotunheimen, Svartisen, Blåfjella/Skjækerfjella, Finnmarksvidda og mange andre områder i Norge har mistet deler av sin gjenværende villmark de siste 30 årene. Dette medlem viser til at villmarkspregede områder ifølge Miljødirektoratet kan defineres som områder som ligger 5 km eller mer unna tyngre tekniske inngrep. Inngrepsfrie områder kan ifølge Miljødirektoratet defineres som områder som ligger 1 km eller mer fra nærmeste tunge tekniske inngrep. I perioden 1988 til 2012 gikk 3356 km² villmarkspreget natur tapt, mens i underkant av 366 km² villmarkspreget natur forsvant bare i perioden 2008–2012. Når det gjelder inngrepsfri natur, forsvinner rundt 200 km² hvert eneste år. Det er nesten like mye som halve Oslo kommune (454,09 km²).

Dette medlem vil peke på at vi dermed er i ferd med å frata fremtidige generasjoner muligheten

til å oppleve store sammenhengende områder der naturen og økosystemene har fått utvikle seg fritt uten menneskelige inngrep. Dette medlem vil ikke akseptere en slik utvikling og mener derfor at det er nødvendig å ta nye grep for å stanse tapet av urørt natur.

Dette medlem har merket seg at regjeringen har fulgt opp Sundvolden-erklæringen ved å fjerne alle formelle bindinger til inngrepsfrie naturområder (INON) i regelverk, jf. Prop. 1 S (2014–2015), s. 193. Regjeringen har riktignok understreket at det fortsatt er et mål å ta vare på miljøverdiene som er knyttet til større sammenhengende naturområder. Men i realiteten har regjeringen med dette gjennomført en kraftig svekkelse av muligheten til å beskytte urørt natur. Dette medlem vil understreke at dette grepet kommer på toppen av en rekke andre angrep på naturverdiene våre. Dette medlem viser til at regjeringen blant annet har åpnet for fornøyleskjøring med snøscooter i norsk natur, stanset planene om nasjonalparker i Østmarka og på Preikestolen, økt subsidiene til bygging av skogsbilveier og begrenset vernet av inngrepsfri natur ved å svekke Fylkesmannens innsigelsesrett.

Dette medlem mener derfor at de samlede konsekvensene av regjeringens miljøpolitikk er at de beskyttelsesmekanismene som har bremsset ødeleggelsen av natur gjennom flere tiår, blir svekket eller fjernet. Dette er svært dramatisk når norsk natur trenger en politikk som går i stikk motsatt retning. Dette medlem mener at vi ikke lenger kan nøye oss med å bremse ødeleggelsen. I årene som kommer må vi stanse tapet av natur og begynne å restaurere og gjenskape rike og intakte økosystemer der dette er mulig. En slik utvikling er en forutsetning både for å stanse utryddelsen av artene på jorda og for å innfri Norges internasjonale mål gjennom Aichi-avtalen om å restaurere en viss andel av forringede økosystemer. Dette medlem mener at en sterkere beskyttelse av de gjenværende villmarksområdene i Norge er en avgjørende del av et slikt løft for norsk naturvern.

Dette medlem mener derfor at det bør iverksettes tiltak som sikrer at vi bevarer det som er igjen av villmarkspreget natur i Norge. Det innebærer at det ikke bør gjøres tunge tekniske inngrep i områder som i dag ligger mer enn 5 km fra nærmeste store inngrep eller i de inngrepsfrie «bufferzonene» rundt disse områdene. Dette medlem mener at dette målet kan delvis innfris gjennom etablering av nye nasjonalparker, utvidelse av eksisterende nasjonalparker, frivillig skogvern eller andre etablerte ordninger. I tillegg kan det være nødvendig med en ny lovfestet beskyttelse av villmarksområder og urørt natur.

Dette medlem vil understreke at et slikt «villmarksvern» ikke vil være til hinder for den nærings-

virksomheten og bruken av områdene som finner sted i dag. Dette er snakk om områder som frem til i dag enten har «vernet seg selv» eller som allerede er nasjonalparker, naturreservat eller landskapsvernområder etc.

Dette medlem vil peke på at det er svært store områder tilgjengelig for hyttebygging og annen næringsutvikling som ikke berører villmarkspreget natur. De urørte områdene har imidlertid unike kvaliteter som blir stadig sjeldnere i vår del av verden. På lang sikt vil både natur, friluftsinnteresser og ikke minst næringsliv og turisme være best tjent ved at vår generasjon klarer å ta vare på disse kvalitetene.

Dette medlem mener at det også er nødvendig å heve terskelen for inngrep i områdene som ikke når opp til definisjonen «villmarkspreget natur», men som av Miljødirektoratet kategoriseres som «inngrepsfri natur», dvs. områder som ligger mellom 1 og 5 km fra nærmeste tunge tekniske inngrep. I store deler av Norge finnes det nesten ikke villmarkspreget natur, og de inngrepsfrie områdene blir også stadig sjeldnere.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette et mål om å stanse tap av villmarkspreget natur i Norge innen 2019.»

«Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2018 legge frem en pakke med tiltak og eventuelle lovendringer som er nødvendig for å stanse tap av villmarkspreget natur i Norge.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at Fylkesmannen har lav terskel for å fremme innsigelser mot inngrep i villmarkspreget natur.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen kartlegge naturverdiene i de siste villmarkspregede områdene i Norge for å komme med forslag til hvordan disse skal sikres, samt restaurere områder der man har gjort tekniske inngrep, slik at man kan øke naturverdiene i disse områdene.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre forbudet mot subsidiering av skogsbilveier inn i villmarkspregede områder.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sikre en betydelig heving av terskelen for naturinngrep i inngrepsfri natur.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 5*

Stortinget ber regjeringen sette et mål om å stanse tap av villmarkspreget natur i Norge innen 2019.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2018 legge frem en pakke med tiltak og eventuelle

lovendringer som er nødvendig for å stanse tap av villmarkspreget natur i Norge.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:24 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om vern av Norges siste villmarker – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 14. mars 2017

Ola Elvestuen

leder

Eirik Milde

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Klima- og miljødepartementet v/statsråd Vidar Helgesen til energi- og miljøkomiteen, datert 20. januar 2017****Representantforslag 24 S (2016-2017) om vern av Norges siste villmarker - fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson**

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen av 8. desember 2016 vedrørende /Dokument 8:24 S (2016-2017), representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om vern av Norges siste villmarker.

Det fremmes følgende forslag:

1. *Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om vern av Norges siste villmarksområder.*
2. *Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til tiltak for en nullvisjon for ødeleggelse av inngrepsfri natur og legge frem forslag til nye retningslinjer for forvaltning av slike områder.*

Regjeringen legger vekt på å ivareta naturverdier i urørt natur. For å legge opp til en fleksibel og hensiktsmessig behandling er nedgang i areal av områder uten tyngre tekniske inngrep ikke lenger et selvstendig kriterium for å avslå en søknad om et inngrep. I stedet for gjøres det nå i den enkelte sak en konkret vurdering av om viktige naturverdier knyttet til urørt natur tilsier avslag eller særskilte vilkår. Viktige miljøverdier vil derfor fortsatt bli i varetatt.

Klima- og miljødepartementet ga i 2016 ut rundskriv T-2/16 *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*. Det inneholder prinsipper og kriterier for om det bør fremmes innsigelse. I den tematiske oversikten over nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet sies det at «Innsigelse skal vurderes når foreslått ny arealbruk i planforslaget vil komme i konflikt med.....*Sammenhengende naturområder med urørt preg*, dvs naturområder som i kraft av sin størrelse, urørthet, beliggenhet og sammenheng er viktige for arealkrevende arter, som regional økologisk infrastruktur, for klimatilpasning og friluftsliv.» Dette er et signal både til kommunene og til innsigelsesmyndighetene om å ta hensyn til villmarksområder i arealplanleggingen.

Jeg viser videre til at Regjeringen har lagt fram *Meld.St.14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Meldingen omtaler flere steder miljøverdiene i større sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep. Stortinget behandlet meldingen gjennom Innst. 294 S (2015-2016). I tråd med meldingen har regjeringen gitt Miljødirektoratet i oppdrag å utrede nærmere hvilke be-

hov det er for en bedre ivaretagelse av økologiske sammenhenger, og hvordan slik ivaretagelse kan gjøres. Store sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep representerer ofte slike viktige økologiske sammenhenger.

I meldingen står det også at «Regjeringen vil, ved samarbeid mellom miljømyndighetene og skogeierorganisasjonene, etablere gode prosedyrer slik at viktige, verneverdige skogområder raskt kan vurderes for frivillig vern når naturverdiene er truet av skogsveibygging, hogst eller andre skogbrukstiltak. Dette kan eksempelvis gjelde skog med stor andel nøkkelbiotoper/avsatte MiSfigurer og større sammenhengende skogarealer med naturmangfold som er knyttet til områder med lite omfang av tekniske inngrep». Slike prosedyrer vil bli etablert og fulgt opp av Miljødirektoratet i samarbeid med skogeierorganisasjonene. Oppfølgingen av Stortingets mål om vern av 10 % av skogarealet aktualiserer disse prosedyrene.

Det er vernet betydelige arealer, ca. 17 % på fastlands-Norge, i medhold av naturmangfoldloven. Regjeringen varslet i ovennevnte melding at det ikke er nødvendig med omfattende nytt vern, men skogvernet skal økes og arbeidet med marint vern videreføres. I tillegg er det behov for en begrenset supplering med vern av naturtyper som i dag er mangelfullt dekket. Dette gjelder særlig i lavereliggende områder. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag om å starte et arbeid med et fylkesvis supplerende vern. Dette arbeidet, som ytterligere vil ivareta urørt natur, har jeg nå bedt Miljødirektoratet om å starte.

I oppfølgingen av meldingen vurderer jeg også å etablere en miljøkvalitetsnorm for villrein og enkelte andre arter. Kravene til leveområder vil være en av vurderingene som inngår i det arbeidet.

Jeg viser også til at Regjeringen har lagt fram *Meld.St.18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*. I meldingen er det pekt på viktigheten av at fremtidige tyngre tekniske inngrep søkes lokalisert på en måte som ikke reduserer opplevelseskvalitetene for friluftslivet i viktige større naturområder. Regjeringen ønsker bedre veiledning om helhetlig planlegging i fjellområdene, der utarbeidelse av en statlig planretningslinje for deler av fjellområdene kan være en aktuell modell.

Fordi det erfaringsmessig ofte er viktige miljøverdier knyttet til store områder uten tyngre tekniske inngrep, har Regjeringen valgt fortsatt å følge med på arealutviklingen for denne type arealer.

Jeg vil til slutt peke på et utdrag fra kravpunkt 4, skogsveger, i Norsk PEFC (The Programme for the Endorsement of Forest Certification) skogstandard om at «i større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern eller friluftsliv og lite omfang av tekniske inngrep, skal nye veganlegg søkes unngått.» Norsk skogbruk er i all hovedsak sertifisert etter Norsk PEFC skogstandard, og det nevnte kravpunktet forplikter følgelig skognæringen til å ta hensyn til verdifulle skogområder med lite omfang av tekniske inngrep.

Jeg mener regjeringen med virkemidlene nevnt over, har de nødvendige verktøyene for å ta vare på Norges villmarksområder.

